

پیشنهادی برای بودجه ریزی دانشگاهی بر مبنای عملکرد

دکتر پرویز ساکتی^۱

استادیار دانشگاه شیراز

احمد سعیدی^۲

دانشجوی دکتری اقتصاد و مدیریت مالی آموزش عالی

دانشگاه شهید بهشتی

چکیده

با تصویب قانون جدید وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی، لزوم تغییرات اساسی در نظام بودجه بندی دانشگاه های ایران قطعی شده است. مهمترین این تغییرات مربوط به نظام مالی دانشگاه است که بر اساس ماده ۱۰ قانون اهداف، وظائف و تشکیلات وزارت علوم، تحقیقات و فناوری و ماده ۴۹ قانون برنامه چهارم توسعه برای کلیه دانشگاه های دولتی الزامی شده است.

نگاه اجمالی به مفاد مواد قانون فوق، نشان دهنده این واقعیت است که ایجاد تحولات بنیادی در نظام بودجه بندی و بودجه ریزی دانشگاه ها ضروری است. دانشگاه ها نه تنها در راستای اجرای سیاست های دولت وظیفه دارند سیستم بودجه بندی خود را از برنامه ای به عملیاتی تغییر دهند، بلکه در اجرای بند (الف) ماده ۴۹ قانون برنامه چهارم، ملزم به تهیه بودجه عملیاتی به منظور دستیابی به بهای تمام شده فعالیت های آموزشی و پژوهشی و تعیین هزینه سرانه دانشجو و دریافت سهم دولت از بودجه عمومی خواهند بود. با این ترتیب تغییر در نظام بودجه ریزی دانشگاه ها و بازنگری و تحول اساسی در سیستم بودجه بندی، ضروری و اجتناب ناپذیر می باشد.

هسته اصلی چالش های این تحول این است که قبل از شکل گیری ساختارهای مناسب مدیریت مالی عملیاتی و آمادگی واحدهای دانشگاهی، تغییرات ساختاری در سطح دولتی آغاز شده است. در این رابطه دانشگاه ها با مسائل و مشکلات عدیده ای دست به گریبان هستند. از جمله اینکه شاخص های عملکردی درون دانشگاه ها چه می تواند باشد؟ تعریف و ابزار اندازه گیری «اهداف و دستاوردهای سازمانی» برای دانشگاه ها چیست؟ ارتباط بین درجه دستیابی به این اهداف با تصمیمات مربوط به تخصیص منابع چگونه است؟ و در نهایت الگوی تخصیص منابع درون دانشگاه ها چگونه الگویی می تواند باشد؟ هنوز پاسخ این سوالات برای مدیران دانشگاهی مبهم است.

در این مقاله سعی بر آن است که پیشنهادهای کاربردی برای استقرار نظام بودجه بندی عملیاتی در داخل دانشگاه ارائه گردد. همچنین پیشنهاداتی به منظور انجام اصلاحات علمی و سازگاری نظام های سه گانه بودجه ریزی، مدیریت مالی و حسابداری با مواد قانونی فوق الذکر، همچنین راهکارهای تهیه بودجه عملیاتی ارائه گردد.

واژگان کلیدی: بودجه بندی عملیاتی، مدیریت مالی دانشگاهی، اندازه گیری دستاوردهای سازمانی در دانشگاه

^۱-dr.p.saketi@gmail.com

^۲-a_saidee@yahoo.com